

METODIKA ODHADU DŮSLEDKŮ NOVÉ BYTOVÉ VÝSTAVBY PRO DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURU V SUBURBÁNNÍCH OBCÍCH

Pilotní projekt

Technická agentura
České republiky

Zpracovali:

RNDr. Jana Temelová, Ph.D.
RNDr. Jakub Novák, Ph.D.
RNDr. Lucie Pospíšilová, Ph.D.
RNDr. Petra Špačková, Ph.D.
RNDr. Tomáš Kučera, CSc.
RNDr. Boris Burcin, Ph.D.
Mgr. Jana Jíchová, Ph.D.
Ing. arch. Eliška Slámová

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Urbánní a regionální laboratoř
a
katedra demografie a geodemografie

Praha 2013

ÚVOD: PROČ METODIKU VYUŽÍT?

Předložený pilotní projekt tvoří přílohu č. 4 k **Metodice odhadu důsledků nové bytové výstavby pro demografický vývoj a sociální infrastrukturu v suburbánních obcích**, která vznikla jako výsledek projektu číslo TD010049 "Prognóza demografického vývoje a jeho důsledků pro kvalitu života obyvatel v dynamicky se měnících obcích v zázemí českých měst: aplikace v rozvoji a správě území". Projekt podpořila v programu OMEGA Technologická agentura České republiky a byl v letech 2012-2013 realizován členy výzkumného týmu Urbánní a regionální laboratoře na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Předkládaná metodika umožňuje **představitelům suburbánních obcí** odhadnout na základě údajů o rozsahu a struktuře plánované bytové výstavby následující parametry:

- 1) **budoucí vývoj počtu obyvatel** obce a specifický vývoj počtu obyvatel nové zástavby,
- 2) **věkovou strukturu** obyvatel nové zástavby a **její proměnu do roku 2030**,
- 3) a **budoucí nároky** obyvatel nové zástavby **na základní sociální infrastrukturu**.

Metodika a projekce mohou být **využity v procesu zpracování územně plánovacích a strategických dokumentů** či při rozhodování o budoucí podobě obce jak z hlediska bytové výstavby tak sociální infrastruktury.

Uživatelé si na jejím základě mohou:

- ✓ vytvořit představu o **dopadech rozsahu navrhovaných rozvojových ploch** pro bydlení ještě před jejich schválením,
- ✓ vytvořit představu o **dopadech výstavby nových bytů** na již navržených plochách,
- ✓ odhadnout budoucí vývoj obyvatel v již postavených domech (zatím neobydlených) a **připravit se tak na pravděpodobnou proměnu nároků na sociální infrastrukturu**.

Metodiku lze využít **ve volně přístupné internetové aplikaci**, kterou naleznete na níže uvedených webových stránkách:

- ✓ Přímý odkaz: <http://web.natur.cuni.cz/demodept/kalkulacka/>
- ✓ Odkaz ze stránek Suburbanizace.cz http://www.suburbanizace.cz/rady_navody.htm

Internetová aplikace: <http://web.natur.cuni.cz/demdept/kalkulacka/>

ODHAD DÚSLEDKŮ NOVÉ BYTOVÉ VÝSTAVBY PRO DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A SOCIÁLNÍ INFRASTRUKTURU V SUBURBÁNNÍCH OBCÍCH

Populační kalkulačka je internetová aplikace, která pro zadaný rozsah plánované nové výstavby modeluje vývoj počtu obyvatel obce, věkovou strukturu populace nové výstavby a její nároky na sociální strukturu. Aplikace je využitelná pouze pro obce, kde dochází, nebo v blízké budoucnosti může dojít, k rozvoji procesu rezidenční suburbanizace.

Aplikace využívá certifikovanou metodiku, která vznikla ve spolupráci Katedry sociální geografie a regionálního rozvoje a Katedry demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Plné znění metodiky je dostupné [zde](#).

Autorský tým:

- *Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje:*
RNDr. Jana Temelová, Ph.D.; RNDr. Jakub Novák, Ph.D.; RNDr. Lucie Pospíšilová, Ph.D.; RNDr. Petra Špačková, Ph.D.; RNDr. Jana Jichová, Ph.D.; Ing. arch. Eliška Slámová
- *Katedra demografie a geodemografie:*
RNDr. Boris Burcin, Ph.D.; RNDr. Tomáš Kučera, CSc.
- *Kontakt:* Jana Temelová (jana.temelova@natur.cuni.cz)
Boris Burcin (boris.burcin@natur.cuni.cz)
- *Programátor:* Mgr. Antonín Bačo

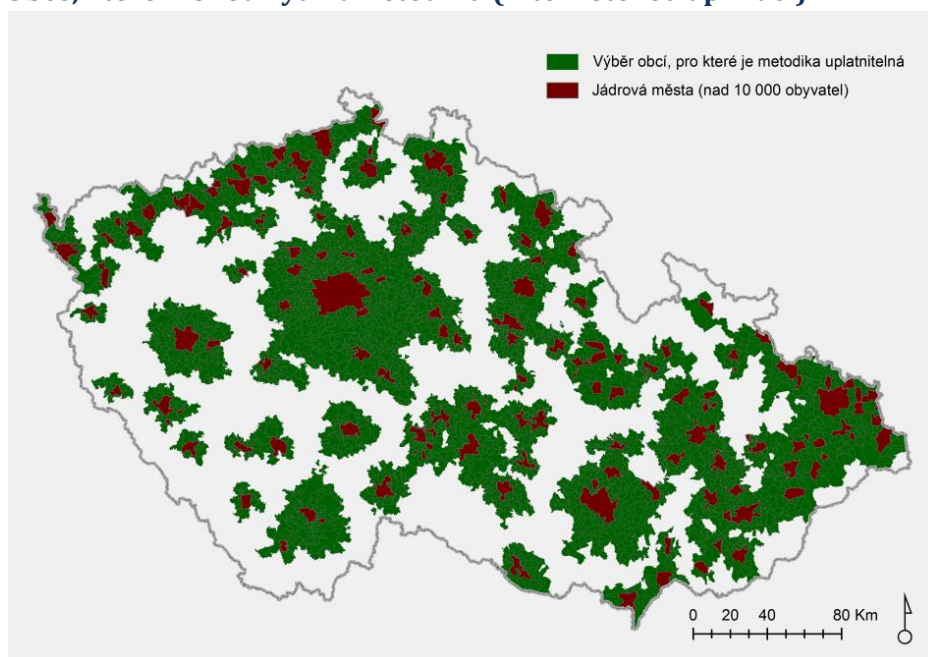
Zadání vstupních parametrů

Pro výpočet modelu je nejprve nutné vybrat požadovanou obec. Vyberte proto z následujících dvou odkazů ten, který odpovídá Vaší situaci:

- [Znám kód obce](#)
- [Neznám kód obce](#)

Aplikaci mohou využít pouze obce v zázemí měst, ve kterých dochází nebo v blízké době může docházet k rozvoji suburbanizace.

Obce, které mohou využít metodiku (internetovou aplikaci)

Předkládaná metodika a její výstupy jsou níže představeny a popsány na modelovém příkladu. Jako vstupní údaje o velikosti a věkové struktuře stávající populace byly využity skutečné počty za obec Dolní Břežany v zázemí Prahy. Odhad počtu nových obyvatel ve specifických věkových skupinách a odhad rozsahu a časování bytové výstavby jsou však zcela fiktivní. Struktura a obsah prezentovaných výstupů kopíruje podobu výstupů, které poskytuje internetové aplikace.

KROK 1: ZADÁNÍ VSTUPNÍCH PARAMETRŮ DO INTERNETOVÉ APLIKACE

V internetové aplikaci dostupné na <http://web.natur.cuni.cz/demodept/kalkulacka/> uživatel postupuje podle následujících bodů:

1) Uživatel vybere zájmovou obec.

Zadání vstupních parametrů

Pro výpočet modelu je nejprve nutné vybrat požadovanou obec. Vyberte proto z následujících dvou odkazů ten, který odpovídá Vaší situaci:

- [Znám kód obce](#)
- [Neznám kód obce](#)

a) Pokud uživatel zná kód obce, vyplní jej do nabízeného pole:

Zadání vstupních parametrů

Zadejte kód obce:

Vyhledat

Nalezená obec: Dolní Břežany

b) V opačném případě vybere obec z nabídky řazené dle krajské příslušnosti obcí:

v Praze. Plné znění metodiky je dostupné [zde](#).

Autorský tým:

- Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje:*
RNDr. Jana Temelová, Ph.D.; RNDr. Jakub Novák, Ph.D.; RNDr. Lucie Pospíšilová, Ph.D.; RNDr. Petra Špačková, Ph.D.; RNDr. Jana Jíchová, Ph.D.; Ing. arch. Eliška Slámová
- Katedra demografie a geodemografie:*
RNDr. Boris Burcin, Ph.D.; RNDr. Tomáš Kučera, CSc.
- Katedra demografie a geodemografie:*
Jana Temelová (jana.temelova@natur.cuni.cz)
Boris Burcin (boris.burcin@natur.cuni.cz)
- Katedra demografie a geodemografie:*
Ing. Antonín Bačo

Jihočeský
Jihomoravský
Karlovarský
Královéhradecký
Liberecký
Moravskoslezský
Olomoucký
Pardubický
Plzeňský
Středočeský
Ústecký
Vysočina
Zlínský
Středočeský ▼

parametrů

Vyhledat

Přírodovědecká fakulta
UNIVERSITY KARLOVY V PRAZE

Technologická agentura
České republiky

Zadání vstupních parametrů

Vyberte kraj:

Jihočeský

Vyhledat

Obce ve Středočeském kraji:

[Babice](#), [Bakov nad Jizerou](#), [Barchovice](#), [Bašť](#), [Bečváry](#), [Běleč](#), [Běláky](#), [Bělušice](#), [Benátky nad Jizerou](#), [Bernartice](#), [Beřovice](#), [Bílá Hlína](#), [Bílkovice](#), [Bítouchov](#), [Blevice](#), [Bohnice](#), [Bohutín](#), [Bojanovice](#), [Borek](#), [Borotice](#), [Borovnice](#), [Bořanovice](#), [Boseň](#), [Bradlec](#), [Brandýsek](#), [Branžej](#), [Braškov](#), [Bratkovice](#), [Bratronice](#), [Bratřínov](#), [Brázdm](#), [Brodce](#), [Březi](#), [Březno](#), [Březová-Oleško](#), [Břežany I](#), [Břežany II](#), [Bříství](#), [Bubovice](#), [Budiměřice](#), [Buková u Příbramě](#), [Bukovany](#), [Bukovno](#), [Buš](#), [Buštěhrad](#), [Býchory](#), [Býkev](#), [Bystřice](#), [Býšice](#), [Cerhenice](#), [Církvice](#), [Církvice](#), [Čítov](#), [Čtiboř](#), [Čtíměřice](#), [Čtvrtovice](#), [Čachovice](#), [Čakov](#), [Čakovický](#), [Čečelice](#), [Čechovice](#), [Čenkov](#), [Čerčany](#), [Černé Vodčáry](#), [Černík](#), [Čermolice](#), [Černošice](#), [Červené Pečky](#), [Červený Újezd](#), [Český Brod](#), [Český Šternberk](#), [Čestlice](#), [Čiáčovice](#), [Čilec](#), [Čím](#), [Čisovice](#), [Čistá](#), [Čtrchly](#), [Dalovice](#), [Davle](#), [Divišov](#), [Dlouhá Lhota](#), [Dobruška](#), [Dobruška](#), [Dobruška](#), [Dobříč](#), [Dobřichov](#), [Dobřichovice](#), [Dobříš](#), [Dobšín](#), [Doksy](#), [Dolany](#), [Dolany](#), [Dolní Beřkovic](#), [Dolní Bousov](#), [Dolní Břežany](#), [Dolní Hbit](#), [Dolní Chvatilov](#), [Dolní Krupá](#), [Dolní Slivno](#), [Dolní Stakov](#), [Domousnice](#), [Doubek](#), [Doubavčice](#), [Drahelčice](#), [Drahlín](#), [Drahnovice](#), [Drahnoučice](#), [Drásov](#), [Drhov](#), [Drnek](#), [Drobovice](#), [Družec](#), [Dřetovice](#), [Dřevčice](#), [Dřínov](#), [Dřínov](#), [Dřív](#), [Dubenec](#), [Dubno](#), [Dvory](#), [Grunta](#), [Háje](#), [Herink](#), [Hlásná Třebaň](#), [Hlavenec](#), [Hlízov](#), [Hluboš](#), [Hobšovice](#), [Holubice](#), [Horky](#), [Horky nad Jizerou](#), [Horní Bezdčovic](#), [Horní Krut](#), [Horní Počaply](#), [Horní Slivno](#), [Horoměřice](#), [Horusáň](#), [Hořany](#), [Hořátev](#), [Hořešovice](#), [Hořín](#), [Hostín](#), [Hostín u Vlkovic](#), [Hostovice](#), [Hostomice](#), [Hostouň](#), [Hovorčovice](#), [Hradečno](#), [Hradešín](#), [Hradiště](#), [Hradištko](#), [Hradištko](#), [Hrdlín](#), [Hrdlořezy](#), [Hrusice](#), [Hrušov](#), [Hřebeč](#), [Hříměždice](#), [Hudčice](#), [Hulice](#), [Husí Lhota](#), [Husinec](#), [Hvězdonice](#), [Hvozď](#), [Hvozdnice](#), [Hýskov](#), [Chabeřice](#), [Charnatce](#), [Chánovice](#), [Chleby](#), [Chleby](#), [Chlístov](#), [Chlum](#), [Chlumín](#), [Chmelná](#), [Choceraď](#), [Chodoun](#), [Choratic](#), [Chotánky](#), [Chotěč](#), [Chotislko](#), [Chotusice](#), [Chotutice](#), [Chotšany](#), [Chrast](#), [Chrast](#), [Chrastany](#), [Chrastany](#), [Chrastany](#), [Chrastany](#), [Chrastany](#), [Chrastany](#), [Chrastenice](#), [Chrčín](#), [Chudlín](#), [Chvatěruby](#).

Pokud se vyžádaná obec v nabídce neobjeví, znamená to, že tato obec nespadá do skupiny obcí, pro které jsou parametry metodiky odhadovány (tj. obce, ve kterých dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít k intenzivnímu rozvoji procesu suburbanizace).

2) Uživatel bude vyzván, aby do příslušných polí formuláře zadal plánovaný rozsah nové bytové výstavby v obci v letech 2012–2031.

Zadání vstupních parametrů

Obec: **Dolní Břežany**

Kód obce: 539210

Planovaná bytová výstavba - do formuláře zadejte počet bytů v nových rodinných (RD) a bytových (BD) domech v jednotlivých letech:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
RD																				
BD																				

- a) Do prvního řádku uživatel uvede, vždy pro daný rok, **počet bytů**, které jsou plánovány v **nových rodinných domech (RD)**.
- b) Do druhého řádku analogicky počet bytů plánovaných v **nových bytových domech (BD)**.

Zadání vstupních parametrů

Obec: **Dolní Břežany**

Kód obce: 539210

Planovaná bytová výstavba - do formuláře zadejte počet bytů v nových rodinných (RD) a bytových (BD) domech v jednotlivých letech:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
RD	18	14	10	15	17	18	20	20	18	17	16	16	14	14	13	13	13	13	13	12
BD	19	18	18	17	20	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

3) Uživatel klikne na „Vypočítat“ a zobrazí se výstupy modelové projekce a odhadu počtu uživatelů služeb.

KROK 2: VÝSTUPY MODELOVÉ PROJEKCE A ODHADU POČTU UŽIVATELŮ SLUŽEB V INTERNETOVÉ APLIKACI

Výstupy modelové projekce a odhadu počtu uživatelů služeb se v internetové aplikaci zobrazují ve třech sekcích věnovaných:

- 1) populačnímu vývoji,
- 2) věkové struktuře a
- 3) odhadu uživatelů vybraných služeb.

1) Odhad celkového populačního vývoje

Odhad populačního vývoje obce na základě zadaných vstupních parametrů je zobrazen ve dvou tabulkách.

1) Odhad celkového populačního vývoje					
Odhad celkového počtu obyvatel obce					
	2011	2015	2020	2025	2030
Počet obyvatel obce	3430	3675	4105	4422	4605
Index změny počtu obyvatel (rok 2011 = 100)	100	107	120	129	134
Odhad počtu obyvatel nové zástavby					
	2011	2015	2020	2025	2030
Počet obyvatel v nové zástavbě	0	172	535	879	1189
Podíl na celkové populaci obce (v %)	0	5	13	20	26

První tabulka ukazuje **vývoj celkového počtu obyvatel obce** v pěti časových řezech: 2011, 2015, 2020, 2025 a 2030. Je zde vypočten též tzv. **index změny**, který relativizuje vývoj počtu obyvatel k jeho stavu ve vstupním roce (tj. zde 2011). Například v roce 2025 znamená hodnota indexu 129, že oproti roku 2011 narostl počet obyvatel v obci o 29 %.

Druhá tabulka ukazuje **vývoj počtu obyvatel pouze v nové zástavbě** (tzn. v bytech postavených ve sledovaném období v nových rodinných a bytových domech). V druhém řádku je uvedeno, jaký **podíl tvoří obyvatelé nové zástavby na celkové populaci** obce v jednotlivých letech. Při intenzivní nové bytové výstavbě lze očekávat jak nárůst počtu nových obyvatel, tak zvyšování jejich podílu na celkové populaci obce.

2) Modelová projekce věkové struktury obyvatel nové zástavby

Věková struktura je ve vybrané obci projektována **pouze pro populaci nové zástavby**. Počty obyvatel jsou odhadovány v šesti věkových kategoriích (0-14 let, 15-24 let, 25-34 let, 35-49 let, 50-64 let, 65 a více let) v časových řezech shodných s předešlým výstupem.

2) Modelová projekce věkové struktury obyvatel nové zástavby										
Model vývoje věkové struktury populace nové zástavby										
Věková kategorie	Absolutní počty					Podíl obyvatel v dané věkové kategorii (v %)				
	2011	2015	2020	2025	2030	2011	2015	2020	2025	2030
0-14	0	46	153	257	325	0	26	29	29	27
15-24	0	16	44	77	134	0	9	8	9	11
25-34	0	44	107	132	145	0	26	20	15	12
35-49	0	43	153	270	355	0	25	29	31	30
50-64	0	16	53	97	160	0	9	10	11	13
65 a více let	0	7	24	45	70	0	4	5	5	6

Projekce odhaduje jak **celkový počet** obyvatel v dané věkové kategorii, tak **podíl** této kategorie na celkové populaci nové zástavby v daném roce. Například v roce 2025 tedy tvoří děti ve věku 0-14 let 29 % obyvatel nové výstavby, zatímco senioři na 65 let pouze 5 %.

3) Odhad počtu uživatelů vybraných služeb

Odhad **počtu uživatelů vybraných služeb** se týká rovněž pouze obyvatel nové výstavby, ne populace celé obce. Projekce odhaduje počet potenciálních zájemců o danou službu lze z řad nových obyvatel očekávat v letech 2015, 2020, 2025 a 2030.

3) Odhad počtu uživatelů vybraných služeb				
Odhad počtu uživatelů vybraných služeb v nové zástavbě				
	2015	2020	2025	2030
Mateřská škola	11	32	48	54
Základní škola	11	42	83	115
Praktický lékař pro děti a dorost	39	131	224	304
Praktický lékař pro dospělé	84	252	406	549
Domov pro seniory	0	1	2	3
Pečovatelské služby (pomoc v domácnosti)	1	3	6	9
Pečovatelské služby (soustavná domácí péče)	1	2	4	6
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	0	0	1	2
Sportovní centrum	60	181	294	405
Kulturní centrum	51	153	249	346
Knihovna	44	134	218	302
Volnočasové centrum pro děti a mládež	11	42	83	120
Mateřské centrum	41	121	171	192
Klub seniorů	1	2	5	7

UPOZORNĚNÍ

Výstupy modelové projekce poskytují zájemcům **rámcovou představu** o vlivu plánované bytové výstavby na budoucí populační vývoj obce a s ním spojené nároky na místní sociální infrastrukturu. V žádném případě však **nemohou nahradit profesionálně zpracovanou populační prognózu** pro danou obec. **Neřeší způsob zajištění či rentabilitu nabízených služeb**, které jsou na zodpovědnosti konkrétních obcí a poskytovatelů.